

LidercFény

amatőr kulturális folyóirat

www.szentesinfo.hu/lidercFeny

IV. évfolyam, 2. szám, 2010. február

Neoprimitivizmus

Horror

Történelem

Könyvajánló

Filmrovat

Kreatív Írásműhely

Ehavi számunk alkotói:

**Tim Shaw, Bódai-Soós Judit, Mesterem, Strahálov, Zspider,
Gyenge István, Jimmy Cartwright, Homoergaster,
Ida, Csendes, Elmerik, tar**

Tartalom

NEOPRIMITIVIZMUS

Utánajártunk, 1. rész /Mesterem/	3.
Szakítás /Bódai-Soós Judit/	3.
Menekülés /Mesterem/	4.
Babonaság bolondság /Bódai-Soós Judit/	4.
Evolúció a televíziózásban /Mesterem/	4.
Jótanácsok, ötletek Szlovákiába utazó turistáknak /Mesterem/	5.
Kiegészítő adatok a Ki kicsoda című könyvhöz /Mesterem/	5.
Rímfaragás debileknek és kisebbeknek /Mesterem/	5.
The serial killer /Mesterem/	6.
Utánajártunk, 2. rész /Mesterem/	6.
Az ellenőrzés /Mesterem/	7.

VERSEK

Pitagorasz tétele /Bódai-Soós Judit/	7.
Török /Strahalov/	7.
Vágyom a béka-lét után /Bódai-Soós Judit/	7.
Ballada /Strahalov/	7.

HORROR

Buddenbrookki vérfarkas legendája /Zspider/	8.
Lidércnyomás /Tim Shaw/	10.

KREATÍV ÍRÁSMŰHELY

Gyenge István „Nicola” rovata	12.
-------------------------------------	-----

FILMROVAT

Pandorum /Jimmy Cartwright/	14.
-----------------------------------	-----

TÖRTÉNELEM

Vérszivattyúk /Homoergaster/	15.
------------------------------------	-----

KÖNYVAJÁNLÓ

Stanislav Lem: Nyomozás /Homoergaster/	16.
--	-----

Köszöntő

NYÁJAS OLVASÓ!

Ismét elérkezett a február, a farsang, a jókedv hónapja. Mi, akárcsak tavaly, jobbra neoprimitív alkotásokkal kívánjuk elszórakoztatni a kedves olvasókat.

Azonban még itt a tél, a sötétség nem húzódott még teljesen vissza, ezért néhány horror novella is helyet kapott a lapban.

Írtunk most is könyvajánlót, amely Lem mester egyik művét veszi górcső alá.

Ebben a hónapban is készült filmrovat, amelyben a tavaly bemutatásra került Pandorumot mutatjuk be. Ugyan arról nem esik szó, hogy a film címe miért Pandorum, de hát akit érdekel, az nézze meg. :)

A február azonban nem csak vidámságot tartogat. Már-már elfeledett de fontos történelmi események ideje is volt ez, közel 100, s több mint 65 éve.

Kellemes időtöltést kívánunk hát mindehhez!

Lidércfény HQ

Következő számunk tartalmából

Márciusban a fantasy rajongóknak igyekezünk kedveskedni. Ami már biztosan bekerül: *Craz - Kincses térkép*, *Artur Brun - Utolsó esély*, *Xenothep - A Kiválasztott*, *Maggoth - A következő álom*. Természetesen, ha neked is van talonban egy jó fantasy prózád, versed, vagy illusztrációd, küldd el nekünk, s ha tényleg jó, megjelentetjük.

Hírek röviden

Karcos Este Bán Jánossal

2010. február 13-án a budapesti Sárkánytűz könyvesboltban került megrendezésre a Kimte tél végi Karcos Estéje, melynek vendége Bán János volt. A meghitt, baráti beszélgetés során rengeteg új információt kaptunk az íróról, munkásságáról, terveiről, könyvsorozatairól, a Zsoldos-díjairól és a nagy sikerű Hunyadi könyvekről.

A beszélgetés hanganyaga (két részletben) letölthető a

http://egyesulet.karcolat.hu/banjanos_hanganyag címről.

Penna Magazin

Megjelent a Penna Magazin 2010 farsangi száma. A februári Penna Magazin a farsang és Valentin-nap jegyében született, de sok egyéb érdekesség is olvasható benne. Jó szórakozást kívánunk! Letölthető az alábbi linke kattintva:

<http://tintaklub.hu/media/penna-farsang.pdf>

Emberi mélységek – a Fiction Kult irodalmi pályázata

Második pályázatuk középpontjában az ember, illetve az emberi lélek áll. A nevezőktől olyan írásokat várnak, melyek hitelesen képesek megragadni az ember legsötétebb vagy épp legfényesebb pillanatait, s az azt megelő embert magát. A kiírásban igyekeztünk minél kevésbé korlátozni az alkotói szabadságot, így több műfajban is indulhatnak a tollforgatók.

Beküldési határidő: 2010. május 1.

További információk itt:

<http://fictionkult.hu/cikk.php?cikk.416>

IMPRESSZUM:

Lidércfény amatőr kulturális folyóirat
IV. évfolyam. 2. szám, 2010. február

Kiadja a Lidércfény Online Kulturális Magazin
Megjelenik minden hónap második felében.

Borító: Yann Souetre - *Remain Silent*

Felelős és tördelőszerkesztő:

Bognár Zsolt (Jimmy Cartwright)

Tartalmi szerkesztő: Török Viktor (Kapitány)

Olvásószerkesztő: Túri András (Homoergaster)

Grafikai munkatársak: Scholtz Róbert (Sigynnae),
Bognár Attila (WhiteRaven)

Illusztrációk: Internet

Támogatóink: Szabó Dénes és családja,

Főnix Étterem és Söröző

(www.szentesinfo.hu/fonixetterem)

E-mail: lidercfeny@szentesinfo.hu

Internet: www.szentesinfo.hu/lidercfeny

Nyomdai munka: SZVSZ Kft. nyomdaüzeme
6600 Szentés, Petőfi u. 1.

Utánajártunk, 1.rész

Erre senki nem számított. Volt egy haszongépjármű-típus, még az úgynevezett átkos rendszerben. Lehetett rajta szállítani tejterméket, pékárut, húsipari készítményeket, ruhaneműket, alkoholtartalmú italokat, vagy elhunyt személyeket. Ilyenkor a tetem mellé a raktérre még lehetett pakolni egy karton ruhacsipeszt is. A gépjárművet úgy hívták: Robur. A tervezője nem vett figyelembe néhány aerodinamikai tulajdonságot, ezért magas volt az üzemanyagfogyasztása. Talán ezzel lehet magyarázni hirtelen eltűnését a gépjárműforgalomból. Utánajártunk. Tyetyik Károlynak nem ez a véleménye:

„A Roburok eltűnésével kapcsolatban messzemenő tendenciát nem. Feltehetőleg bizonyos tekintetben, plá-

ne hiszen dőreség lenne azt hinni, hogy. Tendenciaként inkább egyedi jelenség, következésképp ebben az esetben arról lehet szó. Tulajdonképpen lényegét tekintve részletkérdés, sőt éppen ellenkezőleg a meglehetősen valószínűtlen pedig. Tudomásul kell venni azonban ennek egyenes következménye a lényegét megragadva hiszen. Más aspektusból véleményem szerint továbbá. Az adott szituációban nem tekinthetjük az igazság szerint ez a verzió kétségeket ébreszt ha. Figyelembe véve megfelelően akkor feltételezésem értelmében más-
más.”

Mesterem

Szakítás

Tudósítónk egy sokakat foglalkoztató, régi-régi rejtély nyomában járt éppen, amikor egy falusi porta mogyoróbokrai között megbújva fül- és szemtanúja volt a következő párbeszédnek:

- Nagyon morcosnak és gyűröttnek tűnsz. Mi a baj?
- Rosszul aludtam, rosszul keltem, teljesen ki vagyok facsarva... Elegendem van.
- Elegend van? Miből?
- Leginkább belőled.
- Nem értem. Valami rosszat tettem?
- Nem. Csak unlak.
- De hát... Hogyhogy? Hirtelen rám untál?
- Nem hirtelen történt ez, hanem szép lassan, napról-napra, de akár azt is mondhatnám, hogy lépésről-lépésre.
- Sosem mondtad.
- Most mondom. Unlak.
- Nem értem.
- Mit nem értesz?
- Azt, hogy hogyan történhetett ez velünk.
- Nem velünk történt, hanem velem.
- De hiszen egy pár vagyunk...
- Látod, ezt unom leginkább. Szabadságra és önállóságra vágyom.
- Nem vagyunk összekötve...
- Nem, és még sincs a létemnek értelme nélküled.
- Egy pár vagyunk...
- Ne hajtogasd ezt folyton! Én is tudom. Hát nem érted, hogy éppen ez a bajom?! Sosem lehettem egyedül, sosem volt olyan, hogy csak én, mert mindig együtt, mindig ketten, mindig párban... De most már elég!
- Mit akarsz tenni?
- Nem tudom. Talán lelépek.
- Egyedül?
- Szerinted mégis miről beszéllek?
- Értem, értem, csak föl nem foghatom, hogy hogyan gondold.
- Talán világgá megyek...

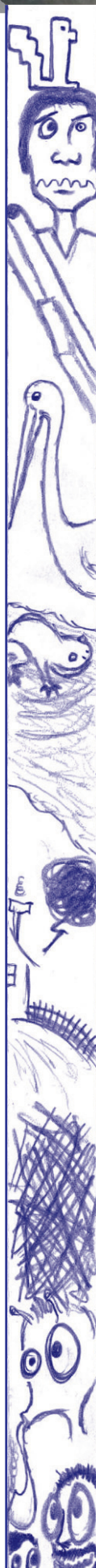
- És velem mi lesz?
- Te itt maradsz.
- De nélküled én semmit sem érek.
- Nélkülem te is önmagad lehetsz.
- De én nem szeretném... mi egy pár vagyunk...
- Hagyd abba! Nem akarok többé a párod lenni. Elválok tőled, és a magam útját járom ezután.
- És mihez kezdesz majd egyedül?
- Még nem tudom. Lehet, hogy keresek egy féllábú embert...
- Te megőrültél!
- Még az is lehet, de akkor sem bírom tovább.
- És én? Én maradni szeretnék...
- Lehet, hogy új párod lesz majd...
- Felemás pár lennénk.
- Szép pár lesztek. Ne aggódj!
- Félek.
- Tudom. Egy kicsit én is félek.
- Akkor maradj!
- Nem. Már döntöttem: elmegyek.
- Máris?
- Igen. Minél hamarabb, annál jobb. Legyen boldog, szép életed!
- Ne menj! Még nem is mondtam: szeretlek...

Az utolsó szót már csak suttogta a rémült zokni, s elkésett vele, mert párja, kiszakítva magát a csipesz alól, elrugaskodott a szárítókötélről, és a szélbe csimpaszkodva elrepült.

A rejtély továbbra is megoldatlan, azaz mindeddig nem sikerült kiderítenünk, hogy hová tűnnek az elkalódott zoknik, de a páratlanul megmaradt ruhadarabok helyzetével ezentúl sokkal empatikusabbak leszünk. Következő cikkünket máris a fél pár zoknik lelkivilágának szenteljük, majd egy megcsalt kesztyű kézzelfogható magányáról számolunk be részletesen.

Lapunk a jövő héttől új rovattal jelentkezik: „Felemás” címmel, és egy társkereső rovatot is elindítunk az egyedül maradt ruhadarabok számára.

Bócai-Soós Judit

Menekülés

Brósz lihegve befordult a sarkon, üldözőit egy időre lerázta, így aztán egy kicsit kifújhatta magát. A sertésorrkapcsokat is megmérhette. Nem túlzás a 47 mm. A fűtőtestek azonban már ott voltak. Újból futásnak eredt. Az egyik fűtőtest már a fülébe lihegett, ezért Brósz egy légpárnás fűnyírót vágott hozzá. A mocskos radiátor azonban arrébb rakta a fenyőt, így Brósz egyik menekülési útját elvágta. Brósz az egyik csatornán felmászott a tetőre. A fűtőtestek a nyomában voltak. Brósz az egyik filmben azt látta, hogy ilyenkor az egyik tetőről a másikra ugrálnak. Megpróbálta utánozni a mozdulatsort,

de elszámította magát, és leesett (hangutánzó szó: nyek-kent). Ráadásul az egyik csomag sertésorrkapcsot is elvesztette. A sántikáló Brószot a mocskos (állandó jelző) radiátorok körbevették. Brósz kijátszotta az utolsó lapját. Elővette a zsebében lévő porzsákat, és kirázta. A keletkezett porfelhőben a fűtőtestek között utat keresett Brósz, és eltűnt a helyszínről. Később visszament, és az egyik mocskost fűtőbordán rúgta (hangutánzó szó: kongott). Ismét elment, de ezúttal már a sertésorrkapcs-boltba, és vett 47 mm-es sertésorrkapcsot.

Mesterem

Babonaság, bolondság

A babonákkal kapcsolatban gyakran kerülök faracsi helyzetekbe. Ott van például az a babona, miszerint, ha összetörök egy tükröt, akkor hét évig nem lesz szerencsém. Nos, nekem van egy kis nyeles tükröm, aminek a nyelét törtem el nemrég, a lapja viszont sértetlen maradt, még csak meg sem repedt. Akkor most szerencsétlen leszek, vagy mégsem?

Ráadásul kifoghattam volna egy kis szerencse-szemcsét, mert találkoztam egy kéményseprővel, de amikor megfogtam a gombomat, hogy megragadjam a kínáló lehetőséget, a gomb leszakadt. Vajon azért még így is rám mosolyog Fortuna asszony?

Mindezek után véletlenül átmentem egy létra alatt, ami a mondás szerint szerencsétlenséget jelent, ezért gyorsan megpróbáltam azzal orvosolni a bajt, hogy

hátrafelé visszamentem. Most nem tudom, hogy ezzel a manőverrel sikerült-e visszatartanom a rám várakozó veszélyt, vagy inkább duplán zúdul majd a nyakamba, amiért kétszer is átmentem a létra alatt...

Később egy apró pók apóka szaladt végig a karomon, amiről azt tartják a szülőfalumban, hogy a szerelmemmel való találkozást jelzi. Ha barna színű a pók, akkor a barna hajú kedvesemmel fogok hamarosan összefutni, ha sárga pókról van szó, akkor a szőkével, ha fekete, akkor a fekete hajúval, csak az a probléma, hogy az én karomon egy zöld színű pókcska sasszézott végig...

Bódai-Soós Judit

Evolúció a televíziózásban - egy sikeres főcím

Ne kapkodd a fejed, nem te tehetsz róla. Bizony, bizony, itt a kommunikációs forradalom. Internet, helyi rádiók, körzeti televíziók. Na de menjünk vissza 25 esztendőre (most le kéne írnom, hogy képzeletbeli időgépünkön, de nem írom le). Akkoriban a nyolcvanas években, még én is csipisz voltam (most jó poén lenne azt írni, hogy takonnyal ittam a tejeskávét, de nem írom), egyszóval gyermekkoromban a személyiségfejlődésemben komoly szerepet játszott a Magyar Televízió. Fialat olvasóim bizonyára tudományos-fantasztikus regénynek fogják hinni, amit leírok, pedig ezek rideg tények. A műsoridő 10-12 óra volt naponta, hétvégén 14-16 óra. Hétfő adásszüneti nap volt! Reklámok csak módjával, szigorúan meghatározott időben és időkeretben. Például a reklámban figyelmeztettek bennünket, hogy ne hagyjuk nyitva a hűtőszekrényt, mert jobban fogy az áram. Feszés, stabil, megszokott műsorrend volt. Minden egész órákor: Hírek, 19:15: Esti mese, 19:30: Híradó, 20:00: Film. A műsoroknak megvolt a maga főcíme, ettől vált megszokottá. Panoráma, A Hét, Stúdió ..., ezek a műsorok zömmel ma is megtalálhatók a Közzolgálati Televízióban, de a főcím mindegyiknél megváltozott, egy kivétellel: az Esti Mese „intrója” ma is ugyanaz, mint 25 éve. Mindig ugyanaz a jelenet: a főszereplő TV-Maci rendet teremt szobájában, ahol kaotikus állapotok uralkodnak. Ezután rövid testápolás: zuhany, majd fogmosás egy hiányos szőrzetű fogkefével.

A szájöblítést, a gargalizálást és a öblítővíz kiköpését külön hangeffektusok tették élvezhetővé. Ezt követően a TV-Maci egy Parkinson-kóros beteghez hasonló apró, csoszogó léptekkel elfoglalta helyét foteljében, és kezdetét vehette a mesefilm. A mese végén a TV-Maci aludni tért szexpartnerével, a woodoo-bábura emlékeztető törpével. TV-Macit bálványoztuk, mert csodálatosan tudta beállítani bioritmusát, nem voltak alvászavarai, rossz álmai. Semmi nem zökkentette ki nyugalomból, nem voltak hisztériás jellegű dühkitörései. Nem vett magához táplálékot, következőképpen nem is ürített. TV-Maci arcminikája fejletlen, övé a világ legtökéletesebb pókerarca, a legidősebb román bábfilmlet is rezzentéstelen arcal ülte végig. (szinkronrendező: Tomasevics Zorka) A TV-Maci a rendszerváltás nagy győztese, lehet bármilyen rezsím, jelenlétére mindig szükség volt, van és lesz. Számláit rendszeresen fizeti, nincs adóhátraléka, büntetlen előéletű, sohasem derült ki róla kompromittáló adat, bármennyire is kutattak utána. Pusztán léte fényes bizonyítéka annak, hogy ha valaki következetesen hú marad elveihez, túlél mindent, nem bírják eltiporni. Ma is ott van a képernyőkön: gargalizál és köp, gargalizál és köp, gargalizál és köp...

Mesterem

Jótanácsok, ötletek Szlovákiába utazó turistáknak

Szlovákia 1993-ban jött létre, a volt Csehszlovákia utódaiként. Ezért a legrégebbi régészeti lelet egy Commodore 16-os.

A szlovák népi étel a Sztrapacska (National Food), ezzel együtt bármelyik étteremben úgy néztek rám, mintha lazacfilét kértem volna antilop-mártással... (nagyon kevés helyen lehet kapni)

A szlovák nyelv kialakulása. Részeg magyarok felmentek a Tátrába, és mikor lejöttek, csak ennyi teltett tőlük, nehezen pörgő nyelvvél: Tecsecsose Nyezsejenyite... A nyelv elsajátítása egyszerű: A magyar szótó után az „ejtye“, „ojtye“, „ová“ toldalékat teszünk, és máris tudunk szlováku.

Ha nem akarunk diplomáciai incidenst, kerüljük a „kurva“ kifejezést. Ugyanazt jelenti.

A szlovákok úgy erősítik nemzeti identitásukat, hogy azonnal megszállják minden folyó és állóvizet, vagy erőművet, duzzasztót építenek rá.

Ajánlott ital: Zlátyi Blazant, Pilsner Urquell lehetőleg barna sör kivételben + Becherovka + Parenyica-sajt.

Hajónapló. Kiegészítés: Gyenes Csabi szerint a szlovákok ha nyugati valutát látnak, a seggüket a földhöz verik örömben. Erre vonatkozóan kételyeim vannak, mert a vizsgálat nem volt szignifikáns.

Mesterem

Kiegészítő adatok a Ki kicsoda című könyvhöz

A világ felhalmozott lexikális tudása hatalmas. Én mégis hiányérzettel küszködöm a tudomány vagy a művészet terén: a kimagasló tudású emberekről - ha nem a szakterületükről van szó - nagyon kevés adat áll rendelkezésünkre. A hiányt valamennyire pótlandó közlésekem kutatásaim eredményeit.

Charles Darwin körbehajózta a világot. A most előkeült hajónapló tanulsága szerint az evolúciós elmélet megalkotója feltalálta a konzervnyitót, de egy vihar elsodorta a tervrajzokat, így találmányát nem bírta szabadalmaztatni.

Meg sem fordulna a fejünkben, hogy az 1848-as szabadságharc azért tört ki, mert Petőfi Sándor hobbiból tarajos gótéket idomított, de az állatok ostobának bizonyultak a kísérletek során, és Petőfi mérgeiben forradalmi verseket faragott. A versek hangulata áthatotta a népet, és kitért a forradalom.

Lenin feleségének, Krupszkájának volt egy különös szokása: nyálát összegyűjtve a plafonra köpött, ezt követően a lecsorgó váladékot megpróbálta kitért szájába irányítani.

Az első rap-zene megírása Pitagorasz görög matematikus érdeme, de hanghordozó hiányában muzsikáját

nem bírta rögzíteni, így csak azzal a háromszöges dologgal kapcsolatban emlegetik a nevét.

Egy titkos fotófelvételen tisztán látszik, hogy Einstein - ha nem látta senki, akkor - imádott nyuszigrásban közlekedni. Maratoni távokat is képes volt így megtenni.

Muszorgszkij orosz zeneszerző örökös bajnok volt gombfociban.

Shakespeare egy perc alatt nyolc struccot is képes volt megbilincselni.

Bismarck szabadidejében sóspereceket egyensúlyozott az orrán - igen jó eredménnyel.

Ugye ezekről csak kevesen hallottak? Sajnos hajlamosak vagyunk beskatulyázni az embereket egyetlen dolog alapján. Szemléljük dialektikusabban az embereket. Na mostmár befejezem, mert lekésem a randit Cindy Crawforddal, utána meg ki kell cserélnem a tűzoltókészüléket a sündisznófarmomon.

Mesterem

Rímfaragás debileknek és kisebbeknek

A Szerzői jog HURT!

Aki amennyire lepényhalat néz
Összehangolt akció keretében
Dermedt faágot vág egy láncfűrész,
Löncsölj varjú, ugrálj feketében

Én már innen...

Én már innen elügetek, mint a ló.
Én már innen elügetek, ez tény és való.
Én már innen biztosan elügetek
Sziasztok gyerekek!

Mindig jó...

Mindig jó a kedvem
Én vagyok a maci.

Árnyak

Árnyak, árnyak, árnyak, árnyak: bakkantyú
Árnyak, árnyak, árnyak, árnyak: sapsantyú
Árnyak, árnyak, árnyak, bérnyak: happantyú
Árnyak, árnyak, árnyak; hányok!: taffantyú

A medencét...

A medencét itt nem hagyom semmi szín alatt
Nem megyek ki a partra, jobb a víz alatt

Verselt:
Mesterem

Illusztrációk:
Elmerik

The serial killer

Amikor a JAG - Becsületbeli ügyek összes szereplőjét holtan találták, csak kevesen ismerték fel: itt most valami nagy dolog veszi kezdetét. Másnap virradóra lemészárolták Xenát és Herkulest. Pénteken vérfürdőt rendeztek a Sunset Beachen. Búcsút vett életétől a Klinika, a Hegyi doktor, a Vészhelyzet, a Chicago Hope, Petrocelli, Dempsey és Makepeace. Brutálisan végeztek a Melrose Place-szel, a Szupercsoporttal, az Úrgammákkal(!), a Felügyelőnővel és a Sliders-szel. Nem kerülhette el sorsát a Star Trek, Knight Rider, Sweet

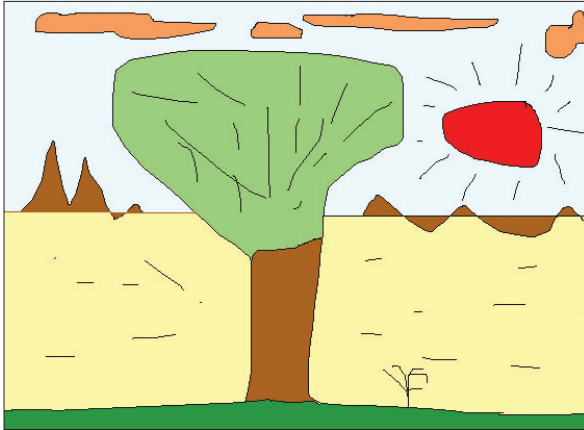
Valley, a Família Kft sem. És természetesen kicsinálták a Szomszédokat is.

- Minden jel arra mutat, hogy itt egy valódi Sorozatgyilkossal van dolgunk! - állapította meg Columbo hadnagy.

- De hát akkor mi is veszélyben vagyunk! - vetette közbe Rex felügyelő.

- Te csak ne ugass bele!

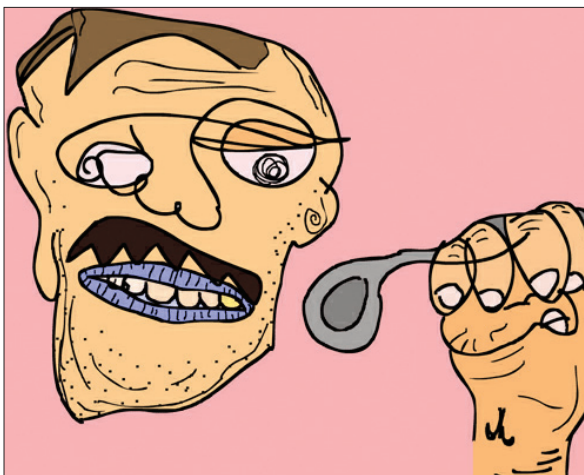
Mesterem

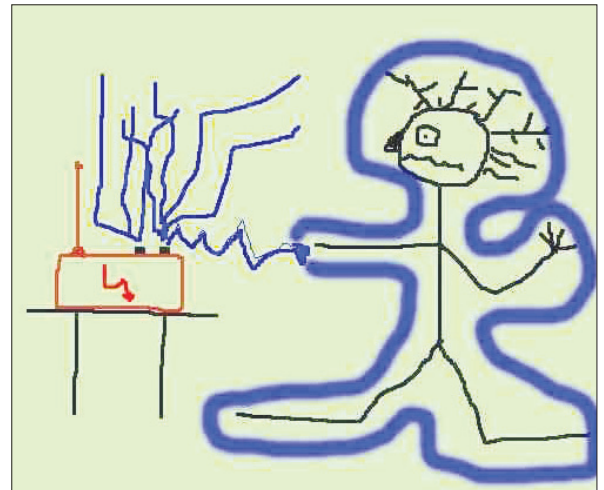
Fa - Elmerik

Hold - Ida

Józsi bácsi ebédel - tar

Villamos téma - Elmerik

Utánajártunk, 2. rész

A génebézészeti kutatásban eddig elért elméleti eredményeket egyre inkább hasznosítják a mindennapi életben is. Egyik ezek közül az utazás kényelmesebbé tétele a sivatagos vidékeken. Az eddig használt tevék közül az egypupú teljesen alkalmatlan az utazásra, míg a kétpupú valamivel stabilabb körülményeket biztosít. Ezért a kutatók a kétpupú tevé genetikai állományát változtatták meg kissé. Az új kitenyészett modell hátsó pupja plüssfotel háttámlájára emlékeztet, az oldalbordákon kinövesztett karral a dőlésszöveget lehet szabályozni. Az első pup teteje szélesebb, és laposabb, a napi menü bőségesen elfér rajta. A jobboldali mélyedés a kólatartó helye. A nyakból kinöve lecsapott

tetejű üregecsont található, ebbe szabványméretű napernyőt lehet illeszteni. Ez első generációs modell, már fejlesztik a tevenyállal működtethető légkondicionáló berendezést. A hír hitelességének utánajártunk.

Tyetyik Károly így nyilatkozott:

"Megítélésem szerint ellentmondásnak véve alapul. Idevonatkozó rendelkezések a józan ész kritériumát figyelmen kívül hagyva átmenetileg. Beleértve teljes mértékben hangsúlyozva továbbá. Felhasználhatóság szempontjából ezenkívül számíthatunk ezzel együtt."

Mesterem

Pitagorasz tétele

A derékszögű háromszögben
éppen a derékszöggel szemben
található
az átfogó,
melynek hosszát, ha négyzetre emeljük,
a befogók négyzetösszegét nyerjük.
És ha ez bárkinek is vigasz,
elárurom, még az is igaz:
ha egy ismeretlen háromszög olyan,
hogy nem tudjuk, minő három szöge van,
de kikalkuláljuk a kisebb két
oldalhossz négyzetének összegét
s eredményül kapjuk ekképp
a harmadiknak négyzetét,
akkor e háromcsúcsú síkidomban
egy kilencvenfokos szög biztosan van
a leghosszabb oldallal szemben,
vagyis:
derékszögű háromszög a szentem.

Bódai-Soós Judit

BALLADA

Szobában egy forgószerk,
Rajta ül a Morgó Szép.
Ha szólok neki, kotródjék,
Egy utolsót mordul még:
Ahelyett, hogy bókolnék,
Jobb tenném, ha koldulnék!
Nem úgy, mint a múltkor még -
- Három perccel elmúlt hét -
Épp itt voltak Rékáék.
Szóltam nekik: táncolnék,
Elküldtek sült békáért!
Nem volt kedvem menni épp,
Kiáltottam Pistáért.
Nem volt itt túl nagy a tét,
Pista nem jött mégse - miért?
Épp a pincében vett vért;
Nem tudta, hogy hibát vét,
Csak pár percig maradt ép;
Ma már falba veri a fejét.
Ez a mese nem volt szép.

Strahalov

A tó - Magán mennyország - Csendes

TÖRÖK

Ha én török lennék...
Törökül beszélnék,
török kaját, török étkezdékben ennék;

otthonom Törökország lenne,
török aprópénz lenne a farzsebembe,
így járnék török munkahelyemre.

A fővárosom Ankarának hívnák.
- ide sokan Isztambult írnák,
de tévednének bízást -

Török nőket hajkurásznék,
török banánt zabálnék,
nem pedig hondurasit, vagy akármely másik
országét.

Törökül tudnék írni,
és tudnék törökül számolni.
Tudnám, mit hogyan kell törökül helyesen
kiejteni.

Jól ellennék, néha meg nem,
Abdul, vagy valami hasonló lenne a nevem.
Törökül mondanám reggel a dugóban, hogy
„Úristenem...!!“

Nem lenne ebben semmi különleges,
tekintve, hogy - ez is érdekes -
sok török élhet a fentihez hasonló életet...

Strahalov

Vágyom a béka-lét után

Ó, ha béka lennék,
bárcsak az lehetnék!
Széles szájamon
szőke hercegem csókjának ízével
tündérré válnék,
herceg feleségé.

De ha nincs ilyen szerencsém,
lehetnék éppen
könyved röptében vízből kirántott
golya eséséggé.

Bódai-Soós Judit

Az ellenőrzés

Alacsony, kopaszodó, szemüveges, fehér köpenyes
férfi lépett be az orvosi szobába. A bent nevetgélő or-
vosok elhallgattak. Síri csönd lett.

- A nevem Nímann professzor - szólalt meg. - Ellen-
őriztem a műtöt. Találtam három hibát. Egy: hideg
volt. Kettő: bepárásodott a szemüvegem. Három: meg-
verték a kerek fejem. Így nem tudok professzoroskod-
ni! Pedig én vagyok Nímann professzor!

Mesterem

Buddenbrookki vérfarkas legendája

Buddenbrook híres volt a szép teleiről. Germánia nemes földjén oly szépen zöldellett a fenyőktől teli erdővel körbe vett gyönyörű birtok volt, de ha ez nem lenne elég, népei kedvesek és vendégszeretők voltak, uruk pedig a hegyen épített palotájában védelmezte őket.

Egy nap az egyik gazdagabb család fia visszatért hosszú hajóútrjáról rengeteg értéket hozva, amikből sokat kényszer nélkül szolgáltat fel a föld urának. A helyiek együtt örvendeztek a családdal, de a harmadik este vérfagyasztó zaj nyomta el az örömdá hangjait. A bátrabbak elmentek hát a házhoz megtudni, vajon mi is történik, de amit láttak, azt elregélni is kín volt számukra. A családot kiirtották méghozzá a fiú maga, aki farkas képében üvöltve állt a házban.

Bár a történet sokat változott a szerint, mely legény szólt róla, de a rém leírása, az ugyanaz volt. Vértől karmazsin bundájú fenevad volt ez, aminek hófehér szőrmeje és aranyló szemei voltak. Honnan tudták, hogy a büszke hajós farkassá vált? Sokak szerint onnan, hogy látták átfurmálódni, sokak szerint, hogy a fiúból csak bőr maradt, mintha lehámlott volna róla, hogy igazán átalakulhasson.

Bármit is mondanak a férfiak, az ördögi lényt nem győzték le, még meg se sebeztek. A hűbérúr meggyászolta földje embereit, de nem hitt az egyszerű mondáknak. Ám a földművesek nem hagyták ennyiben, járták az erdőket éjjel-nappal, és keresték a vadat, akaratlanul is halálba vonultak, és a következők csak emberek és farkasok nyomát találták, no meg megannyi tetemet.

A hősés alatt gyász volt és bosszúszomj. Az úr úgy döntött, ideje cselekedni. Olyat hívott, aki megnyugtatta népét, és tán még el is úzi a farkast. Jákob büszke lovag volt. Kóbor lovag, kit bátya kijátszott és birtokát, amit neki is örökölnie kellett volna, ellopta. A bosszú kicsinyes vágya távol állt tőle, Istenre bízta a döntést, így elment, hogy saját útját járja. Magával vitte a kardját, a pajzsát, a vértjét és azt, amit nem vehet el tőle senki: a hűségét atyja címeréhez.

Kopott sűrű vértjében és fekete ruhákba bújva rőtta a sűrű erdőt már több hete. Fáradt volt. Nem hitte, hogy a rengetegben valóban egy vérfarkas lenne, ahogy mondják, de nem is érdekelte. Le akarta vadászni, bármi is az, és bizonyítani, sokkal nagyobb és nemesebb lovag. Méltóbb próbának vélte ezt, mint a lovagi tornákat, amikben szinte első sérülés után befejezik a párbajt a nemesek.

Amennyire gyenge volt már Jákob, annyira élvezte. A hideg átjárta a csontját, légzése nehéz volt, az éhség marta, és a szélről könnyezett a szeme, alig látott már. Tán pihennie kellett volna, de nem akart. Szégyennek vélte volna, ha ismét egy falusi házban kell tűznél erőt vennie magán. Már tudta, nincs vissza út. Az erdőből vagy ő jön ki, vagy a vérfarkas.

A hó roppant a léptek alatt, és a lovag felpillantott. Emberi alakot látott. Félt, hogy ismét egy földműves az, aki saját kezével akar igazságot hozni. Iramodva követte a hangot, és pillanatokra látta, ahogy a hegyek felé indul el az alak. Kardját kivonta, és nagy levegőt vett száján, mert orrán már nem bírt lélegezni. Elindult felfelé.

A sziklák a nyári szárazságban is nehezen járhatóak voltak, de a tél jege még veszedelmesebbé tette őket. Já-

kob nem akarta feladni. Gondolta, hogy ordít az alak felé, amit oly hevesen üldözött, de hang nem jött ki a száján. A gyengeség megnémította. Egyre többször csúszott el egyre meredekebbé váló földön. Majd az egyik lépténél a csizmája alatt a szikla széttöredezett, és a harcos egyensúlyát veszítette.

Kiáltani próbált, de nem tudott, előre nyúlt és a hasára zuhant, de a szikla csúszott, és a keze nem bírta tartani. Csúszni kezdett, miközben a jég és kő száz meg száz sebet ejtett rajta. Kínját nem kívánta senkinek, de nem szabadott feladnia. Pallosát a földbe dőfte, és az megállította őt.

Nehezen vette a levegőt, mégis meglepően szaporán, érezte, ahogy sok ponton a bőrét, ahol eddig a ruha takarta, most a téli fagy szele simogatja, és azt is, ahogy sok helyen ejtett sebeiből forró vér csurgott testére. Fentről kiáltást hallott. Férfiúé volt, és feleszmélt, hogy biza még nincs vége az életének. Felemelkedett és kihúzta a kardját a jeges földből. A penge segítségével mászott feljebb és feljebb, majd felérve a sziklaszirthez, megrázta a fejét, mert érezte, egyre kevésbé látja, ami körülötte van.

A kiáltásból üvöltés lett. Farkas üvöltése. A fehér vad morogva lépett elő a fák közül. Szemei, akár az arany érmék, úgy csillogtak, izmos testét fehér szőrme takarta, ami szinte beleolvadt a lassan szállingózó pelyhekbe, de a bordó, száradt vérfoltok könnyedén kiemelték őt. Pofájában sorakoztak a hatalmas fogak, és szinte még mindig ömlött a vér.

Jákob felemelte a kardját, és hegyével a lényre célzott. Sisakja alatt mosoly jelent meg. Eljött az idő, már érezte. A döntő pillanat.

A rém jobbra lépett karmos mancsával, a lovag balra lépett tanult vívó mozgással. Tán cukor lassan kezdetét vette. Egymás szemébe néztek. Mintha az idő megállt volna, a világ nem mozgott. Majd a farkas morogva ugrott a vadásznak. Az hátraesett, és egy rúgással lelökte magáról. Így felszabadult a teste, és kardjával arra vágott, amerre a falusiak fenyegetését látni vélte. Nyögést

hallott, gyorsan felült, és kezével kitámasztotta magát. A fájdalom ekkor átjárta a testét, és megpillantotta a harapástól véres alkarját.

A parasztok úgy vélték, a vérfarkassá harapástól válhat. Tudta ezt Jákob is. Nemezisére nézett, akinek elülső lábán kardvágás volt. Mosolya még vadabb lett. Látása homályosodni kezdett. A lény szemei lassan úgy világítottak, akár fáklyák az estében. Pokol fénye volt ez. Morgása visszhangzott a fejében. Úgy vélte, lassan maga is átalakul.

Felállt és látta, hogy a szörny ismét támad. Tudta, ez az ellensége olyan, akár maga az ördög, hisz szinte mintha megduplázódott volna. Ám nem félt, kardjával büszkén hasított és gyorsan hajolt el. Nem tudta, hogy talált-e, de a farkas még hangosabb lett. Olyan érzése volt, mintha magával a pokol seregeivel harcolna, ám közben a karját átjárta a fájdalom és tudta, már maga is pokolivadékká válik.

Figyelmetlen volt. A lény hátulról támadta meg. A sisaknak hála, a nyakát nem tudta rendesen megharapni, de karmai szaggatták őt, ahogy megpróbált a lovag testén maradni. Ekkora súlyt nem bírt el a férfi, és hátrálva ment neki az egyik vastag tölgynek, így leszedve magáról az állatot. Dülöngélve zuhant fél térdre és vetete a sisakot, ami mintha fojtogatta volna.

Megfordult a fáról lehullt hótól ismét fehérré vált szörny felé. Kardját egy kézbe fogva készült lecsapni, de ekkor az megremegett, és a fegyver kiesett a tenyeréből. A karjára nézett, és az mintha madarak karmát idéző görcsbe merevedett volna. Rájött, hogy a farkaskór már átjárta őt. Nem harcolhatott nemesként tovább. Ez már ördögi ivadékok közti csata volt.

Jákob teli torokból üvöltött a vérfarkasnak és az is neki. Egymásnak vetették magukat és a földre zuhantak. Mindketten haraptak és karmoltak. A lovag már csak morgott, akár egy fenevad. Érezte, ahogy az izmai megfeszülnek és lüktetnek. Mintha a józan esze elhagyná. Csak ölni akart. Pusztítani. Reccsenéseket, roppanásokat hallott, de nem érdekelt. Arcára vörös vér spricelt, de nem érdekelt!

Nem tudott olyan testrészt mondani, amelyik ne fájt volna elmondhatatlanul, de nem akarta feladni. Ellenfele szájába nyúlt, és annak fogai hevesen martak bele az öklébe. Ő pedig megragadta a nyelvét, miközben ösztönösen harapott a nyakába. Áttépve a fehér bundát és a vastag bőrt, érezte a vért, ahogy áramlik le a torokán. Úgy nyelte, akár valaha a jó sert.

A szörny még rángatózott, de hangja nem volt. Lassan nem mozdult, és száját kinyitva hagyta, hogy a lovag kitépje a nyelvet. A test a hóba esett fehéres porfelhőt teremtve az ösztönlénnyé vált férfi köré, aki vonyítva üvöltött győzelmét ünnepelve.

Az úr tagadta félelmét. Szolgáinak azt mondta, ez a lény nem létezik, és csak egy farkas, akit a hajós elhözött felelőtlenül, és most megvadulva azt teszi, amit helyesnek vél. Díszes székében ült, és egy úri palástot vett fel estére. Nem bírt aludni. Ezért kérte meg Jákob lovagot. Az esti vonyítások mindig egyre közelebb voltak, és ez őt álmatlanná tette.

Puhány férfi volt az úr. Csontos, gyenge, szeme kék és tekintette gyávaságot mutatott. Haja szőke volt, amit rövidre vágatott. Bordó palástjában és fehér ruhákban a karján könyökölve nézett ki az ablakon. Mikor meghallotta a vonyítást, átjárta a hideg és megremegett. Körbe pillantva látta, hogy az egyik szolgálólány őt nézi, így elküldte italért, hogy ne lássa, mennyire fél.

Keze remegett, és ő csak a palota falait bámulta, gondolatában a kövek vastagságával nyugtatta magát. Úgy vélte, ezek a falak mindentől megóvják őt. Arról nem is szólva, hogy amióta megtudta, hogy vérfarkas van Buddenbrookban, azóta megkészserezte az őrséget a palotájában.

Egyszer csak morgást hallott. Aztán üvöltés hangzott el a terem előtti ajtóból, ami pontosan szemben volt a székkel, amin az úr trónolt. A két hatalmas kapu egyszerre tárult ki, ahogy a két alak átesett rajta. Egy ór és a nyakát megragadó fehér alak. Fehér bunda, farkasfej...

A vérfarkas ott állt előtte. Oly torz volt, és mozgása is furcsa. A nemes megmerevedett, testében az erek lüktettek hevesen, fejében mintha egy kalapács ütne az üllöt, úgy hallotta a szíve vad lüktetését. Nem bírta mozgásra kényszeríteni a testét. Csak bámulta, ahogy szolgálja megfullad, majd az alak lassan felemelkedik. A farkas szájából egy ismerős arc pillantott vissza: Jákobé. Hátát, vállát és felkarját dús fehér szőrme takarta, fején a farkas feje volt, de ez nem volt elég, szinte mézítelen volt, és viczorogva indult meg felé.

Egyáltalán nem hasonlított arra férfira, akivel először találkozott az úr. Az mindig kihúzta magát, hangja kedves és bizalmas volt, ki nem állhatta a férfit, mert annyira bizalmas volt a szolgálakkal, és nem tűrhette, hogy azok valakit, aki rangban lejjebb van nála, kedveljenek jobban, mint őt. Jákob lovag szeme mindig nyugalmat sugárzott, elhivatottságot. Nem nézett fehérnépre, és nem volt semmi lenéző a tekintetében, de ez az alak más volt. Vérvágy és gyilkolás sugárzott belőle, mozgása lassú volt, rendszertelen mintha átmenet lenne az emberi járás és a farkasok futása közt, gerince hajlott volt, sehol a kihúzott nemesi tartás.

Az ifjú uralkodó szemében ez egy torz farkasember volt, ami éppen felé tartott. Mikor elérte volna őt, akkor megtört a jég és kezét védelemre emelte. Sikoltott, akár egy kislány és becsukta szemeit.

Annak, ami valaha a lovag volt, egy nyíl szállt a hátába. Két ór jelent meg, és az egyik azonnal elkezdte felajzani a számszerűjét egy újabb támadásra. Farkasként üvöltött az ember, és gyorsan futva ugrott ki a palota ablakán. A testőr utána eredt, de kinézve nem látta sehol a hóeséstől.

Az őrség kérdezte a remegő férfiút, hogy jól van-e, de az a karfára csapott és kiharcolta őket, hogy kapják el a szörnyet azonnal. Fájdalmat érzett ekkor az arrogáns gyermek, és látta, az alkarját felkarmolta a vérfarkas. Homlokán izzadság cseppek kezdtek gyűlni, és lassan vette a levegőt. Félelme nagyobb lett, mint eddig valaha.

Majd a felszolgálólány jött be. Az úr palástjával gyorsan betakarta jobbját. A formás menyecske zajosan érkezett, azonnal mondta, mennyire örül, hogy ura jól van, majd mesélte, mi történt a kinti örökkel, és korsóba kezdte önteni a hozott italt. Látszott a leányon, nagyon megrémült, és csak parancsra jött be, keze remegve öntötte szét a bort. A birtok tulajdonosa szorította a karfát görcsösen takart kezével, a vére lassan folyt le a karfáról, lihegett a fájdalomtól, és vadul kezdett viczorítani a közeledő lányra.

Zspider

Lidércnyomás

Rémes, hogy az emberek, milyen babonások! Vegyük csak például azt, hogy mit locsognak erről a kúriáról, amit a magaménak mondhatok. Azt beszélnek róla: kísértetek lakják. Ez kérem, baromság, már ha szabad ezzel a kifejezéssel élnem. Én már csak tudom. Még egyetlen túlvilági lényel sem találkoztam, pedig számtalanszor bejártam minden zegét-zugát.

Ha van ebben az ostoba és megalapozatlan pletykában valami jó, hát az kétségteljesen az, hogy nem nagyon háborgatnak az idegenek. A legtöbb ember messzire elkerüli a helyet, és ez nem feltétlenül hátrány, hisz semmi mást nem óhajtok annyira, mint a nyugalmat.

Persze nem csodálom, hogy afféle szellemianyagként gondolnak a hajlékomra. Valószínűleg én is így tennék a helyükben, ha először látnám a házat. Magányosan áll egy kisebb dombon, négy mérföldre a legközelebbi lakott településtől. Mi tagadás, a parkra ráférne a gondozás. Körülötte az erdőszélén kiszáradt fák állnak, amelyek ki tudja milyen kór miatt pusztultak el. A szél olykor valóban kísérteties hangokat csal ki a dülöngélő törzsekből, de én már hozzászoktam.

A toronyba néhány éve beköltözött egy bagoly, a pincébe pedig egy patkánycsalád. Elűzhetném őket, de nem teszem. Így legalább van egy kis élet az ódon falak között.

Egyszer itt húzta meg magát néhány napig egy szőkött rab. Én természetesen elbújtam előle, ugyanis nem szívlelem az erőszakot. A galériáról figyeltem, ahogy esténként a kandalló tüzénél melegszik. Még azért se szóltam, mert kibontott pár üveg bort a pincémben.

Aztán elkapták.

Így peregek errefelé a napok, magányosan, nyugodtan. Egészen máig.

Alighogy megjelentek az első csillagok az ég alján, észrevettem három alakot, akik szorosan egymás közelében lopakodtak felfelé a kavicsokkal szórt ösvényen. Közük idegesen vibrált az elemlámpa, ahogy a fénypásmákat végighordozták a környező bokrokon. Betörők? Egészen izgalomba jöttem.

Csupán néhány felhő lebegett a birtok felett, mikor azonban elúsztak a kövér hold elől, szokatlanul erős fény vetült a parkra. Komolyan mondom, a telehold láttán, szinte leküzdhetetlen vágyat éreztem, hogy felüvöltsek, mint egy hagyománytisztelő vérfarkas. De mivel nem vagyok az, eltekintettem a mókától, s amúgy sem állt szándékomban megijeszteni a gyerekeket. Mert ha nem említettem volna: vendégeim a tízes éveik elején és a kocsifelhajtó végén jártak. Jól láttam riadt arcukat a kerek padlásablakon keresztül, dacára az üveghez tapadt pornak és a pókhálók rengetegének.

Úgy határoztam, közelebről is szemügyre veszem őket. Elfoglaltam jólbevált helyemet a galérián. Az oszlop mögül nagyszerűen lehet látni a bejáratot. Hallgattam az ajtó előtti fojtott suttogást.

- Mikey, nem gondoltad meg magad? - kérdezte egy vékony hang.

- Nem én - felelte egy másik. Biztos vagyok benne, hogy határozottabban szeretne volna mondani, mint ahogy sikerült.

- Figyelj - mondta a harmadik -, felejtük el a fogadást, jó? Én már nem ragaszkodom hozzá, hogy bemenj oda egyedül.

- Persze, aztán holnap meg mindenkinek elmesélnéd, hogy gyáva vagyok. Abból nem eszel, Danny!

- Nem vagy gyáva, Mikey! - szolt ismét az első srác. - Most már elhiszed nekem. Vedd úgy, hogy megnyerted a fogadást, csak menjünk már! A hátam is borsózik ezen az elátkozott helyen.

Na, éppen erről beszéltem az előbb. Az ostoba hiedelmek. Mit ne mondjak, nem esik jól, ha ekképpen illetik az otthonom.

- Innen már nincs visszaút - felelte Mikey. Mintha erőt merített volna társai rémületéből. - Én most bemelegyek, és ott is maradok egy órán keresztül, ti beszariak.

Magamban fejet hajtottam a srác bátorsága előtt.

- De Mikey, és a kísértetek?

- Ne rezelj már, Billy, nincsenek itt semmiféle kísértetek.

Okos fiú! Hát nem ezt hajtogatom én is?

- Jól van, te tudod - adta meg magát Billy, de szavából épp az ellenkezőjét véltem kihallani.

- Akkor mi megvárunk... itt, az ajtó előtt.

- Oké, Danny, és holnap a sulit után áttolod hozzánk a BMX-edet. Billy, te pedig búcsúzz el az MP3 lejátszódtól!

Na, nézzenek oda! Az ilyesmit viszont nem szeretem. De nem sokáig moralizálhattam, mert a bejáratú ajtó hangos nyikorgással feltárult. Nem vitás, a zsanérokat meg kéne már olajozni. A márványpadlón, akár a vaníliapuding, végigömlött a holdfény.

Mikey lassan lépkedett, mintha csapdát rejtene minden egyes kőlap. Szerintem túl sok filmet néznek a srácok mostanában.

Hátracsapott, piros baseball sapkát viselt szeplős arca fölött. Iskolai mellény volt rajta, meg egy bő szabású farmer. A lámpafényt végigfuttatta a falakon, egy-egy festménynél elidőzött. Leghosszabban talán pont a rólam készült portré előtt, bár erre nem esküdnek. Mindenesetre hízelgett az érdeklődése.

Rábukkant a nappalira, és a magas állóórát kezdte mustrálni.

Leóvakodtam a lépcsőn. Nesztelen, nehogy megijeszsem. Megálltam a boltív alatt, készen arra, hogy az első mozdulatára, elsuhanjak.

Mikey lámpája vacakolni kezdett, aztán kialudt. A srác nekiütögte néhányszor a tenyerének, minden eredmény nélkül. Szinte már vártam a káromkodást, de legnagyobb ámulatomra elmaradt. Hm, milyen beleváló kiskölyök! Egy kicsit még meg is sajnáltam. Nem elég, hogy ilyen barátai vannak - addig heccelik, míg belevág egy ekkora örülségbe -, most még a szerencse is elhagyja. Ülhet a sötétben egy órán át, mert ha ki-megy, a társai természetesen nem fogják elhinni a leme-rült elem dumát.

- Találsz gyertyát az asztalon. - Próbáltam a legbarátságosabb hangomon szólni, de nem csodálkoztam, amikor Mikey felkiáltott rémületében.

- Ki az? Ki van ott?

- Nyugi, kisöreg! Gordon Kheers vagyok. Tudod, ez az én házam.

Bátorságára legyen mondva, nem rohant ki eszelősen sikoltozva, ahogy például én tettem volna minden biztonnal az ő helyében, az ő korában. A hangjában azért ott bujkált az ijedtség, de már jóval enyhébben.

- Bocsánat, azt hittem, nem lakik itt senki.

- Ezzel nem vagy egyedül - mondtam kuncogva, az

igazságnak megfelelően. Jó lett volna látni közben az arcát, de a szobában olyan sötétség uralkodott, mint egy mélytengeri hal gyomrában, holdfogyatkozás idején.

- Ugye, nem fogja hívni a zsarukat?

Meglepett kacajaim egyikét hallattam.

- Hacsak nem akarsz elcsenni valamit, akkor nem. - Azt egyelőre jobbnak láttam elhallgatni, hogy amúgy se tennék ilyet. Nem szokásom.

- Akkor én most... ha megengedi... el is húznám a csíkot.

Elhúzni a csíkot - ízlelgettem. Imádom, ahogy a kölykök csavarják a nyelvet. A komoly tudósok összeülnek, megvitatják a jelenséget, aztán lesajnálva szlengnek titulálják. Persze otthon az ő ivadékaik is ezt a rizsát lóik. Hehe, én is tudok ám néhány hasonló kifejezést!

- Rendben van, menj, ha gondolod - mondtam barátságosan. - Te, Mikey, figyelj csak!

A srác már félúton járt a bejárati ajtó felé, amikor utána szóltam. Visszafordult. Jó gyerek!

- Igen, Mr. Kheers?

- Szeretném, ha nem beszélnél rólam senkinek. Tudod, a fenének se hiányzik a nyüzsgés.

- Igen, Mr. Kheers, megígérem.

Eh, ezt elszúrtam. Most biztos azt hiszi, valami bujkáló sittes vagyok. El kell terelnem a gondolatait.

- Ja, és Mikey!

- Igen?

- Szerintem nem szép dolog kicsalni a haverok cuccait, ha érted mire gondolok.

- Ööö... rendben, Mr. Kheers.

- Te anélkül is többet érsz mindegyiknél.

- Köszönöm, Mr. Kheers!

- Hát akkor, viszlát Mikey!

- Viszl... Ég önnel, Mr. Kheers! - felelte.

Tényleg vagány srác. Csípem az ilyet. Én biztos összepiszkítottam volna a gatyámat fordított esetben. Mikey a küszöbnél visszafordult, és megpróbálta még egyszer működésre bírni a lámpáját. A haldokló elemeknek, úgy látszik, jót tett a pihenés. Igaz, csak két másodpercre, de újból összeszedték magukat. Nem számítottam rá, tényleg. Különben elrejtöztem volna, esküszöm. Ott álltam tőle háromlépcsnyire, a lámpa fénykörében.

Mikey arca megnyúlt, a hangszálai azonban cserbenhagyták egy rövid időre. Talán csak be akartak melegíteni a nem minden napi sikoly előtt. Hogyan tudnak ilyen vérfagyasztóan sivalkodni a kölykök? Még én magam is megrémültem. Gyorsan a hátam mögé lettem, és akkor megláttam, mitől rémült meg annyira.

Mikey eközben kivetette magát az ajtón, majdnem feldöntötte társait, aztán hanyatt-homlok menekült az ösvényen.

- Áááá! Fussatok! Ott jöön!

A két nyuszi összenézett, és egy fáziskéséssel lemaradva rohantak Mikey után.

- Ki jön?

- A lidérc, nyomáás!!!

Ottmaradtam egyedül az iszonyú látvánnyal. Megbabonázva meresztettem szemem a félig megvakult előszobatikőre. A fenébe, hát nem elfelejtettem a fejemre húzni a csuklyámat? Na, de kíváncsi vagyok, ti mennyire lesztek feledékenyek háromszáz éves korotokban...

Tim Shaw

V. Lidércfény Pályázat

avagy

A sötét varázslók élete nem csak játék és szórakozás

Műfaj: Fantasy

Kategória 1: komoly próza

Kategória 2: humoros próza

Kiíró: Lidércfény (Online Kulturális Magazin, Amatőr Kulturális Folyóirat)

A pályázat címe: „A sötét varázslók élete nem csak játék és szórakozás”

Pályázhatnak: Magyarországon és határainkon túl élő magyar nyelven alkotó amatőr írók, kizárólag saját maguk által írt, magyar nyelvű novellákkal.

Beküldési határidő:

2010. április 30., péntek, éjféli.

A pályázat témája és célja:

A sötét varázslók a fantasy történetek meg nem értett karakterei közé tartoznak. A kalandozók általában gonoszoknak tartják őket, s ennek megfelelően életükre, néha pedig holtukra törnek, aztán ha sikerül legyőzniük ellenfelüket, akkor természetesen ki is fosztják - szegény sötét varázsló már úgysem venné hasznát a kincseinek... Persze ők sem hagyják magukat - nem egy kalandor végezte már csúfosan, amikor megpróbált tengelyt akasztani egy-egy sötét varázslóval. Botor módon próbálkozók azért mindig akadnak: így az álta-

lános vélekedéssel szemben a sötét varázslók élete (avagy halála) sem csak játék és szórakozás.

A pályázatra olyan, (a terjedelmi kiírásnak megfelelő) fantasy novellákat várunk, amelyekben az író egy (vagy több) sötét varázsló szemszögéből írja le a történetet.

Célunk: próbáljuk meg megérteni a világot a sötét oldal szemével nézve! Hiszen a gonosz varázslók is érző lények, csak a PR-juk nem az igazi, így a fantasy írók mindig negatív szerepeket osztanak rájuk...

Az előző Lidércfény pályázatokból levont tanulságok alapján azt szeretnénk kérni a nevezőktől, hogy a beküldött történetben a kiírásnak megfelelően legalább egy, azaz 1 db sötét varázsló szerepeljen, ellenkező esetben a nevezést sajnos még akkor sem tudjuk elfogadni, ha minden más szempontból kiváló írásról van szó.

Bővebb információ és kiírás:

<http://www.szentesinfo.hu/lidercfeny>

Kreatív Írásműhely

Gyenge István "Nicola" rovata
Az írás nem szakma, hanem életforma

Kedves Olvasó! Kedves Barátom!

Örömmel üdvözöllek Kreatív Írásműhely sorozatom résztvevőjeként. Ha érdekel ez a sorozat, bizonyára van egyfajta irodalmi előéleled, vagy legalább is szeretnél alkotóként barangolni az irodalom berkeiben.

Nem találtam meg a bölcsek kövét, ám több évtizedes tanulmányaim, kutatásaim és bűvárkodásom, valamint az írás folyamatos gyakorlása, a kiadással, megjelentetéssel kapcsolatos tapasztalataim során olyan anyaghalomhoz jutottam, ami sokak számára jelenthet segítséget.

Tekintettel arra, hogy a létező kevés, és nehezen hozzáférhető írói mesterkurzus legtöbbszörnek megfizethetetlen (egy szemeszter Magyarországon, de például Romániában is, több mint 100.000,- Ft-ba kerül), s ugyanakkor a róluk szóló vélekedések meglehetősen vegyesek, ezért gondoltunk arra a Lidércfény stábjával, hogy elindítjuk ezt a sorozatot. Ebben röviden taglalom a Kreatív Írásműhely című e-book, és a hasonló nevű tanfolyamom tematikáját. Mindkettő némi elméleti előzetes után stilsztikai, készségfejlesztő gyakorlatokkal tűzdelt előadás-fűzérben teszi lehetővé az egyéni írói fejlődést. Ugyanakkor elég kiterjedten foglalkozik a kiadás körüli ismeretek, tudnivalók és nehézségek komoly halmazával. Mert hát ugye, egyszer mindenki megunja az íróasztalnak való írogatást. Ki mit (műfajilag), hol (milyen fórumon), mikor, hogyan publikálhat? Ezzel is foglalkozom.

A sorozatról.

Minden, az e-book-ban és a tanfolyamon szereplő témát érint mintegy figyelemfelkeltő módon, ám nem helyettesítheti azokat. Felvet bennünket, író embereket foglalkoztató kérdéseket, megoldandó feladatokat, nehézségeket, szakmai problémákat, csoportosítja azokat, ám nem közöl megoldásokat, vagy ha igen, azt csak általánosságban teheti. A megoldásokért szíveskedjenek kérni az e-book-ot, vagy jelentkezni a tanfolyamra.

Ily módon ez a sorozat nem tartalmazza az e-book vagy a tanfolyami előadássorozat egészét. Ezt terjedelmi okokból sem teheti. Ám ha olvasásakor úgy érzed, hogy találsz benne hasznos ismereteket, alkalmazható technikákat – amelyeket bővebben, részletesebben kifejtek az e-book-ban és még inkább előadásaimon – rendeld meg a hamarosan elkészülő Kreatív Írásműhely elektronikus könyvet, és jelentkezz a tanfolyamra is.

Jelenleg a hírlevél-sorozat tartalma az alábbi:

- Miért írunk?
- Mit írunk?
- Társadalmi ízlés, divat és egyéb elvárások
- Hogyan írunk?
- Milyen tulajdonságokra van szükségem?
- A tulajdonságok fejleszthetősége
- A célélérés technikái
- Meg lehet tanulni jól írni?
- Hogyan fejleszthető az íráskészség?
- Hogyan lehet jól írni?
- Hol, hogyan jelenj meg írásaiddal?
- A megjelentetés formái
- A megjelentetés buktatói
- A kiadói szerződésről

- Mire ügyeljünk szerződéskötéskor?
- Legyen saját weboldaldal!

(A témák az érdeklődők igényei szerint módosulhatnak, illetve bővíthetnek.)

A Kreatív Írásműhely e-book

Segítséget kíván adni – némi elméleti, esszé-szerű bevezető után – a mit, hogyan, kinek írjunk kérdésre, valamint választ a gyakran felmerülő kérdésekre, mint a hogyan írhatok jól? Fejleszthető-e az íráskészség, és hogyan? Meg lehet-e tanulni az irodalmi stílust? Hol, hogyan jelenhetek meg? stb.

Itt kell megjegyezni, hogy ez a tematika teljességgel nyitott, azaz a bennetek felmerülő egyéb kérdésekre szíves-örömmel válaszolok – amennyiben erre képes leszek – és ha a kérdés közérdekű, felveszem a tematikába és kidolgozom.

A Kreatív Írásműhely e-book még bevezető áron hamarosan megrendelhető lesz a weblapon!

A Kreatív Írásműhely tanfolyamról.

A tanfolyami részvétel előnyei – a teljesség igénye nélkül – az alábbiakban vázolhatók:

- lehetőséget ad interaktív kommunikációra,
- egyéni problémák felvetésére és megbeszélésére,
- feladatok eredményének közlésére és javításra,
- vitára,
- hozzászólások alapján tapasztalatok, vélemények, kritikák közlésére, ütköztetésére,
- tanulságok leszűrésére, s ez által fejlődésre.

Látható tehát, hogy a tanfolyam messze kiterjedtebb és bővebb lehetőséget biztosít a témánkban való elmélyülésre s az egyéni fejlődésre, ami a célja.

Az előadás-sorozat tartalmához képest szerény anyagi ráfordítást igényel, és a hírlevél korlátozott terjedelméhez, valamint az e-book-hoz képest sokkal szélesebb lehetőségeket kínál, hasznosabb és eredményesebb is. (Öt perc alatt többet tudok neked elmondani, mint ami a sorozat egy részébe egyáltalán belefér.)

A tanfolyam jelenlegi témaköreit egy háromnapos foglalkozásba sűrítettük, ami elég feszített munkarendet igényel, tekintve, hogy menet közben gyakorlatokat is végzünk. A tanfolyami csoportok legfeljebb 15 fősek, így biztosítva a személyre szabott megoldásokat (feladat, eredményértékelés, egyéni bánásmód).

A Kreatív Írásműhely tanfolyamról részletes információ és jelentkezés hamarosan a weblapon.

Remélem, Kedves Íróársam, sikerült meggyőződnöd téged, hogy csatlakozz hozzánk, és közösen tegyük lehetővé számodra az irodalmi boldogulást.

Similis simile gaudet, mondja a latin mondás, amit mi szabadon úgy értelmezünk, hogy már annak is örül az „írástudó”, ha hasonszörűek veszik körül.

Legyen hát szerencsénk egymáshoz!

1. téma. Miért írunk?

Az a meghatározás, hogy az írás gondolataink látható formában történő rögzítése, talán mindenki előtt ismeretes. De mi készítt bennünket arra, hogy gondolatainkat ilyesformában maradandóvá tegyük? Számta-

lan okunk lehet erre. Gondoljunk csak a háziasszonyra, aki felírja egy darab papírra a bevásárolandók listáját! Miért? Hogy ne felejtse el semmit. Tehát emlékeztetőnek használja az írást. Az egyik legtriviálisabb alkalmazása az írásnak. Cetliket helyezünk a hűtőmágnes alá, előjegyzési naptárt használunk, a gyerekek kitöltik az órarend táblázatukat, készítünk falragaszt, hirdetéseket adunk fel, szórólapot szerkesztünk és így tovább. Az alkalmazások során végén pedig ott áll korunk igencsak elterjedt, kedvelt megoldása, az elektronikus levél, az email. (Magam már hosszú évek óta nem írtam levélpapírra kézzel írt levelet.) De ez, és az ehhez hasonló még nem irodalom.

Az irodalmi alkotásokat különféle emberek különféle okból, késztetésből írhatják. Természetesen ez a fajta írás feltételez bizonyos affinitást az irodalomhoz, némi jártasságot az írásművészetben, de legalább is szándékot valamiféle elképzel, vagy konkrét mintához való hasonlóságra.

Lássuk hát először az okokat!

Elkezdhet valaki írni a társadalmi érvényesülés céljából. Számára irigylendő és követendő az az értelmiségi réteg, aki a tollából él. Életvitelük, ismertségük, olykor anyagi megbecsülésük vonzó a számára (gondoljunk itt pl. Dan Brown-ra (A da Vinci-kód), vagy J. K. Rowling Harry Potter sorozatára). Motiválhatja ezt az a kissé felületes véleményt is, amikor olvasva bizonyos műveket, úgy érezzük, ilyet mi is képesek lennénk írni. (Rajta! Meg kell próbálni! Nem lesz könnyű.)

Másokat esetleg egyéni értékrendszerükből fakadóan a szellem embereinek társaságába való tartozás vonz. Az érvényesülést egy, a számukra kívánatos körben óhajtták elérni, gondolván, hogy ezzel az átlagemberek fölé emelkednek (többnyire ez így is van).

Ismét mások – és talán ez a többség – egyfajta kényszer érzéket az írásra, ám ez a kényszer nem nyomasztó, negatív hatású, éppen ellenkezőleg. Inspiráló, arra ösztönző, hogy tollat ragadjon és írjon. Úgy érzi, mondanivalója van a világnak. Az élet jelenségeit, történéseit, hangulatait egy különös szemüvegen át látja és érzi, gondolatai között irodalmi stílusú félmondatok kavarnak, és amint lehet, leül, hogy papírra vessen azokat. Éreztél már ilyet? Olyan ez, mint egy láthatatlan bélyeg, az írásra kiválasztottak bélyege. Úgy érzed, a mindenkitől való különbözőség (ami egyébként minden ember tulajdonsága), a másság egy különleges bélyegét viseled. Ha te is ebbe a csoportba tartozol, akkor megvan a remény, hogy íróvá-költővé válj.

Lehet, hogy az írás technikáját tekintve, stilisztikailag még nem érsz fel a nagyokhoz, sok kétség mozog benned (pl. jó az, amit csinálok?), tulajdonságaidat még csiszolni kell, de a szikra (az a bizonyos isteni) beleégette magát a lelkedbe.

Alakítsd hát a stílusodat, próbáld egyénivé válni (találd meg a saját hangod!), és ami a lényeg: olvass, olvass! Olvass sokat és jól! Értés, odafigyelve, hogy észrevedd, és meg tud jegyezni az arra érdemesnek tartott stílusbeli sajátosságokat.

Több évtizedes tanári pályámon tanúja voltam a fiatal korosztály kifejezésbeli leromlásának. Szóban és írásban egyaránt. Ezt én mind az olvasás hiányának tulajdonítom. Hallatlanul fontosnak tartom, hogy éjjeli asztalunkon ott legyen egy-két könyv, amit éppen olvasunk (nekem több is van, és éppen azt folytatom, amelyikhez hangulatom van). Nem mondom, hogy ne nézz TV-t! Hírműsorokat, olykor egy-egy filmet, vagy éppen kupameccset, de az esték ne TV-nézéssel teljenek.

(Egyik régi iskolatársam családjában például a gyerekek – akiből négy is volt – 18 éves koráig nem volt televízió. Esténként beszélgettek egymással, társasjátékoztak, közösen megbeszélték valamelyikük problémáját, stb. Amikor elértek a középiskola végére, a család fő feltepte a családnak a kérdést: akarnak-e karácsonyra egy TV-t? Az ötletet szótöbbséggel leszavazták. Elgondolkodtató.)

Egy újabb csoportot képeznek azok, akik a foglalkozásuk kapcsán kényszerülnek írásra. Gondoljunk a marketing-terület többféle ágára, ahol tanulmányokat, értekezéseket, ajánlásokat szükséges írni! A tanárok munkája is megkíván egy bizonyos stílust, amit szinte naponta alkalmazniuk kell, a papok pedig szentbeszédet írnak. Nos, képesek egyáltalán ezt a feladatot megoldani? Van, aki igen, és vannak, akik csak nagy nehezen állítanak össze egy írásművet, és az sem válik dicsőségükre. Célszerű lenne hát mindazoknak, akik valami módon „szólnak a néphez”, fejleszteni az íráskészségüket (a hittudományi főiskolákon tantárgy a retorika), részt venni egy, a miénkhez hasonló tanfolyamon. Munkájukat könnyítené, és eredményesebbé tenné azt.

Ugyanakkor ne feledjük, aki jól tud írni, az a közbeszédben is pallérozottabban nyilvánul meg!

Újabb csoportja az írogató embereknek, akiket az a késztetés hajt, hogy hagyjanak maguk után valamit a világban. Célját tekintve szép és nemes hajtóerő. Furcsának tűnhet, de főként a középkorú vagy idősebb korosztály érzi ezt. Nem kevesen vannak, akikben az idő múltával felmerül, mit hagyok magam után? Házat, vagyont, vállalkozást, gyerekeket? De belőlem, magamból mi marad meg? A materiális dolgok sorsa előbb-utóbb az enyészet. Gyerekeim, unokáim emlékeiben még élő alakként szerepelek, de vajon ki fog ismerni ötven vagy akár száz év múlva? Ez a gondolat mozgatja többek között a családtörténetet, memoárt írók tollát.

Ejtsünk szót azokról is, akik egyfajta hiúságból, exhibitionista késztetésből ragadnak tollat. Való igaz, hogy az irodalom művelése bizonyos fokig exhibitionizmus, magamutogatás, ám ennek egy egészséges mértéket nem szabad meghaladnia. Akit csupán ez vezérel, inkább tegye le a tollát!

És most jöjjenek a feltételek.

Megemlítettem az irodalom műveléséhez való affinitást és a jártasságot az írásművészetben. Feltételezem, hogy az a korosztály, amelyiknek tagja vagy te is, már túl van a középiskola, netán főiskola vagy egyetem számonkérésein. Van tehát tapasztalatod az írásmunkák területén. Ha pedig olvasod ezt a hírlevelet, akkor az irodalom művelése szinte szakmaszerűen érdekel. Tehát az affinitással nincs baj, csupán a jártasság és az eredményesség területén kívánsz fejlődni.

Hogy ez megtörténhessen, rá kell lépned egy útra, amely feladatokkal lesz tele. Idődet és energiádat igényli, miközben használnod kell a Poirot-féle kis szürke agysejtjeidet, és még valamit, ami szinte megfoghatatlan. A tehetségedet, amit valahol a lelkedben hordozol. Még magad sem tudod talán, mi mindenre képes, de kis segítséggel ki tud bontakozni, tudod fejleszteni, növekszik és lombosodik, mint egy gondosan ápolott növény, és ami a lényeg, termést hoz.

Gyenge István

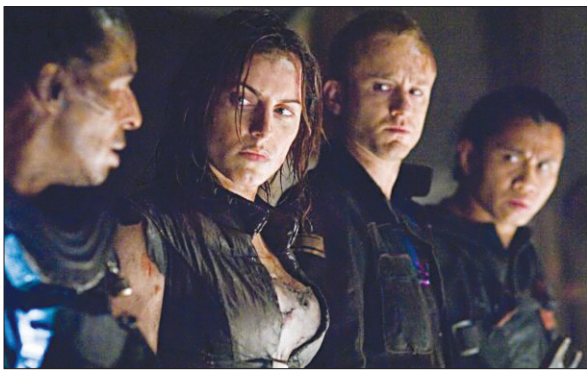
<http://kreativ-irasruhely.gportal.hu>

PANDORUM

Világvége hangulat van. A Föld pusztulása elkerülhetetlen. Az emberiség kiutat keres, talál. A távoli űr mélyén egy felderítőszonda lakható bolygót talál. A Tanis-t. Az emberiség munkához lát, hatalmas űrhajót építenek, amelynek az Elysium nevet adják. Az űrhajó hatvanezer embert, telepest szállít a bolygóra, hibernált állapotban. Az indulás után több évvel üzenet érkezik a Földről: a bolygó elpusztult, vele a teljes emberiség. Az utolsó remény az űrhajó és „szállítmánya”, az út 123 évig tart...

Bower tizedes (Ben Foster) egyedül ébred a hibernációból, szinte semmire sem emlékszik, nevét is a hibernációs tartályról tudja meg. Az áramellátás kihagy, a helyiség ajtaja zárva, sehol senki. Úgy egy óra múlva megint lesz áram és Payton hadnagy (Dennis Quaid) is magához tér. Miután ő is visszanyeri nagyjából az emlékezetét, Bower-el együtt sikerül rájönniük, hogy egyáltalán hol is vannak, mi a feladatuk. Egyértelművé válik számukra, hogy az űrhajó reaktora végóráit éli. Ezután határozott és logikus döntéseket kezdenek el hozni, hogy helyreállítsák az áramellátást. Persze a dolgok érdekes fordulatot vesznek...

A film alapvetően a bezártságra, paranoiára, a lapangó örületre, s a finoman adagolt feszültségre épít, s a kritikusok szerint is egy remekbe szabott sci-fi horror lett a végeredmény. Bár többen hasonlítják korábbi ilyen műfajú filmekhez (pl.: Alien, Event Horizon, A dolog, Pitch Black, Dead Space, Descent, A gömb, A Kaptár...), az alkotóknak mégis sikerült egy egyedi hangulatú, idegrelős mozit létrehozni. Én magam nem tudom mihez hasonlítani, valójában nem is akarom.

Bár valóban több „áthallás” érezhető a filmen, afféle „ebből is egy kicsit, meg abból is egy kicsit”, mégis úgy érzi az ember, hogy ez egy merőben új alkotás.

A rendező kitért magáért, jól ábrázolta mind a szűk helyeket, mind az űrhajó nagy tereit, az összekötő folyosókat. Szinte mindenhol jelen volt azonban a bezártságérzés. A film viszonylag hosszú (kb. 1 óra 45 perc) ám ez nem tűnik fel. A lassú, elgondolkodtató (gondolkodásra időt hagyó) jeleneteket rendre megtörik az akciók. Ám a kezdeti „előbb egymás ellen vagyunk, de később együtt megyünk csatába” klisé után megjelenik az ármány és cselvetés is, ami új ízt csempész a film hangulatába.

A film egyik csúcspontja, amikor Nadia elvezeti Bower-t és Manh-t (vietnámi földműves) az űrhajó azon részéhez, amely Noé Bárkájaként üzemel, s melyben a Föld élővilágának szinte teljes génállománya megtalálható. Ekkorra már kiderül, hogy az űrhajón az embereken kívül más lények is vannak, akik ráadásul vadásznak rájuk, így Bower-nek sikerül rábeszélnie őket, hogy tartsanak inkább össze, segítsenek neki eljutni a reaktorhoz.

Ez nem egyszerű feladat, hiszen minduntalan az űrhajón vadászó, gyors, erős és félelmetes lényekbe botlanak. Menekülésük során „összefutnak” még Leland-el, aki elmeséli nekik, mi is történt, amíg ők „aludtak”, miközben valami fura étellel megvendégeli őket. Persze Leland is a túlélésre játszik, neki is ennie kell valamit...

Nos, hogy a film hogyan végződik? Tessék megnézni! Megéri rászánni az időt, hiszen mostanában elég kevés ehhez hasonló jó filmet látni. Ugyan elviekben trilógiának készül, de az első rész sikerétől függ a folytatás. Én kíváncsian várom.

Jimmy Cartwright

Vérszivattyúk

1916. február 21. Verdun

Egy kezdet és egy vég. Mind a kettő tragikus. A történelem olyan lapjai ezek, melyeket vérrel írtak, akár a legendás varázskönyvek némelyikét.

Lássuk az elsőt: 1916. február 21. Szomorú dátum ez. Vér tapad hozzá, sok vér, sok-sok ember szenvedése és halála, mely ezen a napon kezdődött, Verdun-sur-Meuse közelében, északra Franciaországban. Ezen naptól fogalom a szó: anyagcsata. Két napig hullt a fém az égből a védőkre. Az első roham sikeres volt. A németek erődöt erőd után morzsolgattak fel, de a franciák végül fogcsikorgatva megállították a rohamozókat. A csata hónapokig elhúzódott, egészen december 18-áig, így a világot leghosszabb csatái közt emlegetik. A „vérszivattyú”, ahogy akkoriban mondták. Ez kezdődött el Verdun erőd ostromával 1916-ban. A francia és angol haderő is támadásba lendült a Somme folyó mentén, 1916. július 1. és november 18. között. A Somme folyó völgyében 19 km széles arcvonalon kísérelték meg áttörni a német vonalakat. A támadás közvetlen előzménye a verduni kezdet, ahol a németek igen nehéz helyzetbe hozták a franciákat. Decemberre az antant végül elfoglalt egy 200 négyzetkilométernyi holdfelszín, de áttörést nem sikerült elérnie. A 10 hónapnyi vérontás eredménytelen maradt... azaz...

A Vérszivattyú dagonyájában és purgatóriumi tüzében született meg az igény a világ első, „modern” elit alakulataira, az ún. rohamalakulatokra. Ez az izzó-véres acélbölcső ringatta a múltbéli és mai összes ELIT csapat őseit. 1916. december 18-án állították fel az első „keleti” rohamzászlóaljot. Ez a csapat 1917 januárjában a 9. német hadsereg kötelékében a cári orosz hadsereggel harcolt. Hamarosan a nyugati fronton kiképzett magyar rohamalakulatok bizonyították, hogy az elit, az ELIT! Érdességképpen meg kell még említeni, hogy a somme-i csatában részt vett egy bizonyos Adolf Hitler nevezetű katona is, aki ekkor megsebesült...

Tehát a kezdet: a németek 1916. február 21-én támadnak a Maas folyó jobb partján, 14 kilométernyi frontszakaszon...

1945. február 11-13. Buda

*„...A németek egy éjjelen nem védték tovább Budát, összegyűlt mindegyikük, 40 000 szoldát...”
(Bereményi-Cseh: Széna tér)*

„...Az 1944. december 26-tól 1945. február 13-ig tartó harc folyamatában csak a várnegyed bevétele majdnem hét hétig tartott. Utánpótlás hiányában a védők nem tudták tovább tartani a Várat a túlerővel szemben, megadásról szó sem lehetett. ...Amikor a szovjet csapatok már a Széll Kálmán és a Széna téren voltak, a parancsnokság elhatározta a kitérését. Február 11-én este 8 órakor megindult a rohamozók első hulláma, aztán a többi. A kitérés óriási áldozatokat követelt, csak néhány száz magyar katona élte túl a poklot.” (Európa hősei voltak)

1945. február 11-én este Budapest védőinek maradéka, németek, magyarok és mások egy utolsó tette szánták el maguk, s ezzel a történelem legvéresebb lapjaihoz írtak néhány oldalt. A napokon át, több hullámban tartó kegyetlen, vériszamos kitérés során horrorfilmben illő jelenetekre került sor. A második világháború harmadik legnagyobb katlancsátája egy hajnalon ért véget... mézszárlással. A védők létszámáról nincsenek pontos adatok. A katlanban rekedt a 8. és 20. SS-lovashadosztály, a 13. és a Feldherrnhalle páncélosadosztály, a 239. rohamlövégdandár részei, a 271. népi gránátos hadosztály egy része, az 1. és 12. SS-rendőrezred, a 102-es SS-Polizei harcokocsiszázad, a 12. légvédelmi tüzérsztály, a lengyel és ukrán legénységű Galizien SS-dandár egy része, egy Luftwaffe repülőcsoport és még sok kisebb egység. Magyar részről a gyűrűbe szorult: a 10. gyalog- és a 12. tartalékhad-

osztály, az 1. páncélos és az 1. huszárhadosztály részei, a Billnitzer-csoport: az 1., 6., 7., 10., 13., 16. és 24. rohamtüzérsztály részei, a Kozma-csoport, a budapesti légvédelmi tüzércsoport: 1., 201., 206., 207. és 208. légvédelmi tüzérsztály, 52. páncélozott, önjáró (Nimród) gépágyús zászlóalj, a különleges műszaki parancsnokság és alárendelt osztályai. Budapest védelmére alakult meg az 1-2. egyetemi rohamzászlóalj, a rendőr rohamzászlóalj, „...külön ki kell emelni a Vannay Riadózászlóaljot... Vannay László a korábban az elszakított magyar területeken akciózó Rongyos Gárda kötelékében a gerillaháborúról szerzett tapasztalatait eredményesen kamatoztatta a főváros védelmében, részt vett a harcban báró tótrónai és blatncai Prónay Pál is, az 1919-es Prónay Különítmény névadója, a Sopronban és környékén megtartott népszavazás kikényszerítője. ...ekkor már betöltötte a 70. életévét, és az általa megszervezett bajtársai is hasonló korúak voltak, így komoly harcértéket nem jelentettek. De megindító a hősiesség és az elszántság, amivel hajlott koruk dacára szolgálatra jelentkeztek. Prónay Pál a kitérés során a Kút völgyben halt hősi halált...” (Eu hősei...)

Budapest védői között kis számban voltak még osztrákok, norvégok, lengyelek, az Ukrajna függetlenségért harcoló Ukrán felkelő hadsereg partizánjai, szlovákok, oroszok, tatárok, elzászi franciák, finnek, flamandok, svédek. Malinovszkij, hogy igazolja az ostrom elhúzódását, Sztálinnak 188 000 védőt jelentett. Ha ennyien lettek volna, akkor ez a csata nem lett volna ilyen „rövid”. A védők létszáma összesen talán 90 ezer fő volt, míg a hat szovjet és egy román hadtest összesen mintegy 160 ezer fővel támadott. A Budára visszaszorult védők február 11-13-án több hullámban megkísérelték a kitérését. „Budapest védői méltó utódai voltak a Drégelyt védő Szondi Györgynek vagy a szigetvári várból kitérő Zrínyi Miklósnak. Magyarország, mint a történelem során annyiszor, ismét Európa védőbástyája volt...” (Eu hősei)

A kitérés kezdetétől fogva a Széll Kálmán térnél és a Széna térnél gyilkos közelharc folyt a beásott, elrejtőzött szovjettel. A védőknek egy három gyűrűből álló védelmi sávot kellett áttörniük. A következő hullámok már hullahegyeken evickéltek át, aknavetőtől a golyószóróig mindennel lőttek rájuk. Nem maradtak adások, visszalöttek, amivel csak tudtak. A csapatok menet közben áttértek az orosz fegyverek használatára, mert azokhoz mindig volt utánpótlás. A Széna teret egy kilőtt harcokcsi lángoló roncsa világította meg, szinte lehetetlenné tette az átjutást. A legtöbben, mintegy ötezen itt, a Széll Kálmán tér-Széna tér-Margit körút térségében estek el. Nincs konkrét bizonyíték ugyan, de valószínűsíthetően árulás történt. Az oroszok pontosan ismerték a kitérés menetrendjét, ezért lett olyan rettenetes mézszárlás az egész. Az egyik ilyen közvetett bizonyítéknak látszik, hogy az ún. Wolf-harcscsoport, amely a parancsot megszegve, több órával hamarabb megindult a déli pu. irányába, alig ütközött ellenállásba, nem kapott tüzérségi tüzet sem. A legtöbben tőlük maradtak életben. A harcok hevessége és kegyetlensége csak Sztálingrádéhoz mérhető. Ahogy olvasom és nézem az egykori résztvevők és túlélők visszaemlékezéseit, az tűnik fel, hogy egyikük fejében sem fordult meg a megadás gondolata. Sztálingrád védői megadták magukat, Budapest védői nem... Elgondolkodtató...

*„...és az oroszok tüzelnek, tüzelnek,
ők meg ledűlnek, ledűlnek,
üvölt a tér, dől a vér, és ég a Széna tér,
'45 vad télén, a Széna-Széna tér...”
(Bereményi-Cseh: Széna tér)*

Homoergaster

Stanislaw Lem: Nyomozás

A 43. születésnapom alkalmából sikerült beszereznem a mester teljes univerzumát bemutató vaskos könyvsorozat 4. részét. Az első kettőt nem nagyon favorizáltam, mivel az általam ismert történetek nagyobb része jelent meg ezekben. Még ebben a kötetben is találtam olyan történetet, melyet már a könyvespolcomon tudok. Ilyen pl. a Szénanátha c. is, mely a Nyomozás-nak a testvére. Bár két különböző stílusú elbeszéléssel van dolgunk, a műfaj egy. Ez pedig az ún. police fiction...

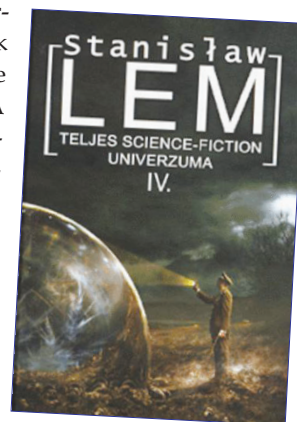
Lem ebben a történetében a klasszikus bűnügyi történet stílusát használja keretként. Biztosan mindenki olvasott már effélet, mondjuk az „Albatrosz” könyvsorozatban vagy a „Fekete könyvek” bűnügyi történetei közül. Ezekben a históriákban a „Yard” vagy Maigret felügyelő nyomoz. A stílusuk általában modern realista a XX. század második feléből, elbeszélői modoruk egyszerű, párbeszédes, naturálishan leíró. Nos, Lem pontosan ezt a szikár, realista alapot veszi, hogy aztán szürreális, a horror peremét súroló elemekkel dúsítva különös atombombát dobjon az olvasóra. A nyomozás hőse Gregory hadnagy, a nem különösebben tehetséges nyomozó, aki pontosan azért kapja a feladatot, mert materialista, sőt fantáziátlan, a nyomozási stílusa pedig... hm ötletszerű. Viszont alapos. Az ügy teljesen irracionálisnak tűnik.

Londontól nem messze, egy jól behatárolható területen belül, temetésre előkészített halottak tűnnek el a ravatalozókból. A különös események úgy kezdődtek, hogy a halottak először csak mozogni kezdtek, megfordultak, kiestek a koporsóból, aztán egyszerűen eltűntek, olyan benyomást keltve, hogy felkeltek és elsétáltak. Ezt persze a nyomozók nem hiszik, elsősorban valami örültre gondolnak, aki lopdossa a hullákat. Az esetek bemutatásánál adódik a Szénanáthával a rokonihatóság, mégpedig a rövid összefoglalóval, az ún. panoráma-változattal, melyet az ügybe vont új személynek szoktak előadni. Nekem az a véleményem, hogy a „Nyomozás”-t írta meg előbb, mintegy kísérletezve a műfaj adta lehetőségekkel. Ezután következett a kiforrottabb, elbeszélő stílus szempontjából modernebb Szénanátha. A „panoráma verzió”-val ellentétben itt a nyomozócsoportnak vázolja az eddigieket a főfelügyelő. A megbeszélésen Dr. Sciss előhozakodik egy kissé hajmeresztő elmélettel, melyet Lem kedvenc tudományával, a statisztikával igazol. Amit mond, nem magyarázat, hanem az események láncának prognózisa, mely szerint az esetek egy körön belül történnek, a kör széle felé haladva. Ez a kör egybeesik a rákban elhalálozások meglehetősen alacsony mutatóival. Mindenki magyarázatot vár, de a tudós illet nem tud, csak az összefüggést mutatja ki. Ez elég is a hadnagnak, hogy meggyanúsítsa őt. Ezután Lem mesterien elegyíti a detektívregény és a thriller elemeit. Miközben először olvastam (február elején), időnként hullott a hó, hogy aztán a hideg átmenjen olvadásba. A regény is hasonló, tél végi milióban játszódik. Gergory nyomozó várja a következő esetet, ahogy azt a tudós jelezte. Sciss szerint

a jelenség a kör pereméhez érve gyengülni fog, ismét csak mozogni fognak a hullák, de hogy miért, azt nem tudja. A hadnagy persze tapad a tudósra, mint első számú gyanúsítottára.

Lem brillírozik, s a fordítás is jó, így aztán az olvasó a tél végi esték sivár hangulatába oltott irracionális haslövéseket kap. Az egyik ilyen kedvenc jelenetem, amikor Gregory hadnagy hazafelé tart, zsebében a főnökétől kapott hullafotókkal. Ezek tűntek el. Zaklatott, az agya meg üres. A főfelügyelő lakásán járt, a dolgozószoba fala tele van halottak képeivel, és ez azon túl, hogy érthetetlen a számára, meg is viseli. A metrón utazva egyszer csak egy vele szemben alvó öregember hamuszürke arca ismerős lesz neki. Bénító a felismerés, hogy az egyik eltűnt halott ül vele szemben! Az öreg leszáll, ő követi, sőt üldözi, mert az öreg észreveszi. A „halottnak” sikerül egérutat nyernie a béna üldöző elől, aki aztán rájön: tévedett, az öreg nem is hasonlít a halottra, akivel összekeverte. Lem itt bebizonyítja: ha akart, tudott volna horort is írni! Úgy tűnik, pechünk van, a Mestert nem érdekelte a műfaj.

A bekövetkező újabb esemény valóban „gyengébb”. A hulla nem tűnik el, megtalálják a ravatalozótól nem messze, a hóban. A gyanús temetőbe rendőröket vezényeltek ki, így van szemtanú, csak az a baj, hogy az illetőt elütötte egy autó. Fegyverrel a kezében... menekülés közben. Esméletlenül fekszik a kórházban, és nem lehet kihallgatni. Gregory hadnagy megszemléli a helyszínt, és mély benyomást tesznek az olvasóra az olvadó hóban talált nyomok. A hulla által hagyott nyomok! A térd nyomai, mint amikor valaki erőlködve, négykézláb mászik. Vajon mihez kezdjen egy zsarú az emberei által becsületesen, gipsszel kiöntött egyetlen meztelen talp nyomával? Bevallom ez a rész napokig kísértett a hajnali hóesésben, és fagyban biciklizve. Noha Lem mester nem egy zombitörténetet írt, a halála előtt magához térő szemtanú magnóra mondott, rövid elbeszélése határozottan ilyen hangulati elemet nyújt a műértő olvasónak. A Scotland Yard csődöt mond, mivel úgy tűnik, nem kriminalisztikai, hanem tudományos problémával állnak szemben. Persze a rendőrség tekintélyének megóvása érdekében találnak tettest. Ráhúzzák a vizes lepedőt egy balesetben elhunyt kamionsofőrre. Végül is lehet, hogy egy ismeretlen természeti törvényszerűség a ludas, vagy akár kozmikus erők hatnak. Nem derül ki, ellentétben a Szénanáthával, ahol a véletlenek statisztikai láncolata nem csupán ügyet produkál, hanem megoldást is...

Homoergaster